

บทที่ 3

ภาวะการค้าของประเทศไทยกับประเทศสาธารณรัฐเกาหลี

ปัจจุบันแนวคิดเรื่องการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ และแนวคิดภูมิภาคนิยม เป็นแนวคิดที่ประเทศต่าง ๆ เห็นความสำคัญที่จะผูกมิตรและร่วมมือกับประเทศหรือภูมิภาคต่าง ๆ โดยเฉพาะความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจการค้า ทั้งนี้เพื่อเอื้อประโยชน์ระหว่างกันมากขึ้น ส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ เปิดการเจรจาความร่วมมือทางเศรษฐกิจทั้งในระดับทวิภาคีและระดับภูมิภาค ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี เป็นอีกหนึ่งประเทศที่ให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ จึงร่วมกับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน จัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี หรือที่เรียกว่า ASEAN-Korea Free Trade Area (AKFTA) ขึ้น โดยประเทศไทยก็เป็นหนึ่งในสมาชิกด้วย ดังนั้น การจะทำการค้ากับประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับประเทศสาธารณรัฐเกาหลี นโยบายด้านการค้าการลงทุน ภาวะการค้าของประเทศไทยกับประเทศสาธารณรัฐเกาหลี รวมทั้งข้อมูลการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี ดังข้อมูลต่อไปนี้

ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี

ข้อมูลทั่วไป

ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกทางตอนใต้ของคาบสมุทรเกาหลี มีพื้นที่ 99,392 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณร้อยละ 45 ของพื้นที่คาบสมุทรเกาหลี มีประชากรในปี พ.ศ. 2552 จำนวน 49.4 ล้านคน มีกรุงโซล (Seoul) เป็นเมืองหลวง รายได้ต่อหัวในปี พ.ศ. 2552 จำนวน 27,825 ดอลลาร์สหรัฐ^๑ (กระทรวงการต่างประเทศ, 2553)

การเมืองการปกครอง

ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีปกครองในระบอบประชาธิปไตย ประมุขของประเทศคือ ประธานาธิบดี ซึ่งได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนให้เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร มีนายกรัฐมนตรี ซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยประธานาธิบดีผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภา รัฐสภาเป็นองค์กรนิติบัญญัติ และศาลทำหน้าที่ทางตุลาการ ทั้งนี้สาธารณรัฐเกาหลีมีการแบ่งเขตการปกครองเป็น 9 จังหวัด และ 7 เขตการปกครอง (กระทรวงการต่างประเทศ, 2553)

เศรษฐกิจการค้า

ข้อมูลจาก กระทรวงการต่างประเทศ (2553) พบว่า ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีก้าวสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรม เมื่อได้รับการยอมรับเข้าเป็นสมาชิกขององค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา หรือ OECD ในปี พ.ศ. 2539 และแม้ว่าต่อมาสาธารณรัฐเกาหลีจะประสบวิกฤตทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 จนต้องกู้ยืมเงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) แต่ก็สามารถแก้ปัญหาเศรษฐกิจและคืนเงินกู้ทั้งหมดให้แก่ IMF งวดสุดท้ายเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2544

รายได้หลักของประเทศสาธารณรัฐเกาหลีมาจกสินค้าประเภทอุตสาหกรรมหนักและเทคโนโลยีระดับสูงที่กลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ (Chaebol) ผลิตเพื่อการส่งออกเป็นสำคัญ เช่น เรือเดินสมุทร รถยนต์ เครื่องจักร สินค้าประเภทอิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องมือสื่อสาร เป็นต้น ซึ่งเป็นไปตามการดำเนินยุทธศาสตร์ของสาธารณรัฐเกาหลีในการส่งเสริมอุตสาหกรรมหนักและอุตสาหกรรมเคมีในช่วงทศวรรษ 1960-1970 ต่อมา สาธารณรัฐเกาหลีเน้นส่งเสริมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) และระบบเศรษฐกิจแบบสร้างสรรค์ (creative economy) ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นรากฐานที่ช่วยสนับสนุนนโยบายการเผยแพร่ Korean Wave ทั้งในด้านภาพยนตร์ ละคร โทรทัศน์ และดนตรีของประเทศสาธารณรัฐเกาหลีให้แพร่กระจายและได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางในเอเชีย

การค้ากับต่างประเทศของสาธารณรัฐเกาหลี ส่วนใหญ่ทำกับประเทศก้าวหน้าหรือประเทศพัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป อย่างไร

ก็ตามสาธารณรัฐเกาหลีก็เพิ่มการค้ากับประเทศกำลังพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ (สำนักงานข่าวสารเกาหลี กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี, 2545, หน้า 56)

ปัจจุบัน รัฐบาลสาธารณรัฐเกาหลีได้กำหนดยุทธศาสตร์หลักด้านเศรษฐกิจสำหรับ 60 ปีข้างหน้า คือ ยุทธศาสตร์ “Green Growth-Green Korea” โดยรัฐบาลสาธารณรัฐเกาหลีมองว่า การพัฒนาเศรษฐกิจจะต้องสอดคล้องกับการรักษาสิ่งแวดล้อม จึงได้ผลักดันกฎหมายเศรษฐกิจสีเขียว ซึ่งมีผลบังคับใช้ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2553 ให้เป็นกรอบเบื้องต้นในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสีเขียว และจะจัดสรรงบประมาณร้อยละ 2 ของ GDP เพื่อพัฒนาธุรกิจและโครงการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ธุรกิจดังกล่าวเป็นที่ดึงดูดขับเคลื่อนเศรษฐกิจสาธารณรัฐเกาหลีในอนาคตและลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนได้ตามเป้าหมายของรัฐบาล

แนวทางการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ดังกล่าว สรุปได้ดังนี้ (กระทรวงการต่างประเทศ, 2553)

1. การลดการใช้พลังงานพร้อมกับการส่งเสริมการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างสร้างสรรค์ โดย

1.1 ปรับปรุงโครงการอุตสาหกรรมต่างๆ ด้วยการสนับสนุนเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเพื่อสนับสนุนให้เกิดอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสีเขียว นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาช่วยลดการใช้พลังงานและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

1.2 สนับสนุนโครงการที่จะเป็นกลไกใหม่ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ด้วยการยกเว้นภาษีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและพัฒนา

1.3 การอนุรักษ์และใช้พลังงานอย่างคุ้มค่า

2. การลดการทำลายสิ่งแวดล้อม แต่ยังสามารถใช้พลังงานได้ในปริมาณเท่าเดิม โดย

2.1 ส่งเสริมและพัฒนาพลังงานทางเลือกอื่น ๆ ที่สะอาด อาทิ พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานนิวเคลียร์ เทคโนโลยีแบตเตอรี่ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

2.2 กำหนดกลไกและกฎระเบียบในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก อาทิ ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ มีเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ลงร้อยละ 30 จากระดับที่คาดการณ์ไว้ในปี พ.ศ. 2563

2.3 สร้างระบบโครงการพื้นฐานต่าง ๆ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2.4 ส่งเสริมให้ประชาชนมีวิถีชีวิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อาทิ การใช้ชีวิตที่ทำให้เกิดขยะน้อยลง หรือใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

3. พัฒนาเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมทางเลือกใหม่เพื่อส่งเสริมการขยายตัวทางเศรษฐกิจโดย

3.1 ลงทุนด้านการศึกษาวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

3.2 ส่งเสริมอุตสาหกรรมสีเขียวเพื่อการส่งออก อาทิ อุตสาหกรรมพลังงานทางเลือก และการผสมรวมเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ากับเทคโนโลยีการสื่อสาร

3.3 ส่งเสริมและสนับสนุนการเข้าสู่ตลาดต่างประเทศ อาทิ การผลักดันให้สาธารณรัฐเกาหลีเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ในภูมิภาค

นโยบายด้านการค้า

ในภาพรวมนโยบายด้านการค้าของประเทศสาธารณรัฐเกาหลีช่วงปี พ.ศ. 2544-2553 เน้น 3 เรื่องหลัก ๆ คือ การประมาณการมูลค่าและดุลการค้า การคงอัตราการเติบโตสมดุสำหรับการค้าทวิภาคี และการเพิ่มมูลค่าการค้าเป็น 6 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สิ้นปี พ.ศ. 2553 โดยแต่ละเรื่องมีรายละเอียด ดังนี้ (กระทรวงพาณิชย์, สำนักงานยุทธศาสตร์การพาณิชย์, 2551ข)

1. การประมาณการมูลค่าและดุลการค้า โดยรัฐบาลประเทศสาธารณรัฐเกาหลีมีการประมาณการมูลค่าและดุลการค้าในปี พ.ศ. 2553 ดังนี้

1.1 ปริมาณการค้า คาดว่าจะมีมูลค่า 6 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อปี ณ สิ้นปี พ.ศ. 2553 ซึ่งนับว่าอัตราการเติบโตต้องเพิ่มเป็น 2 เท่าจากปี พ.ศ. 2544 ส่วนดุลการค้า คาดว่าจะเกินดุลประมาณ 2-4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

1.2 มูลค่าการส่งออก 3.05 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นอัตราการเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 8.2 ต่อปี ระหว่างปี พ.ศ. 2545 และปี พ.ศ. 2553 ในช่วงปี พ.ศ. 2551-2553 คาดว่าวัฏจักรทางด้านเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์จะอยู่ในช่วงขาลง ทำให้อัตราการส่งออกชะลอตัวลง

1.3 มูลค่าการนำเข้า 3.03 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นอัตราการเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 8.9 ต่อปี ระหว่างปี พ.ศ. 2545 และปี พ.ศ. 2553 รัฐบาลสาธารณรัฐเกาหลีคิดว่าการนำเข้าจะเติบโตเร็วกว่าการส่งออกเนื่องจากโครงสร้างอุตสาหกรรมของสาธารณรัฐเกาหลีเน้นอุตสาหกรรมภายในประเทศมากขึ้น บวกกับเศรษฐกิจที่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็วและการบริโภคที่สูงขึ้น

2. คงอัตราการเติบโตสมดุลสำหรับการค้าทวิภาคี ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีมีเป้าหมายดุลการค้าเกินดุลเพื่อรักษาอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจและปริมาณเงินสำรองระหว่างประเทศ โดย

2.1 เน้นการส่งออกสินค้าที่มีคุณภาพดีและการมีส่วนร่วมในการจัดซื้อของภาครัฐ หลักการที่สาธารณรัฐเกาหลีนำมาใช้เพื่อให้ดุลการค้าเกินดุล คือ การสร้างตลาดส่งออกให้แข็งแกร่งและขยายสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าให้ครอบคลุมและกว้างขวาง

2.2 เพิ่มคุณภาพบริการโดยการขยายบริการขนส่งและเพิ่มความรู้เพื่อการส่งออก ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีมีเป้าหมายในการเป็นศูนย์กลางทางธุรกิจของเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ

2.3 ใช้ยุทธศาสตร์ Win-Win โดยแก้ไขนโยบายการเติบโตทางเศรษฐกิจจากเดิมที่ทำให้เกิดความไม่สมดุลอย่างมากระหว่างความต้องการภายในประเทศกับการส่งออก เปลี่ยนเป็นสร้างความสมดุลระหว่างกันจากการส่งเสริมการแข่งขัน

ประเทศสาธารณรัฐเกาหลียังมีเป้าหมายสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรทางการค้า โดยการส่งเสริมกิจกรรมภายนอกเพื่อเพิ่มปริมาณการค้า มุ่งส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ทางการค้าในสาขาอุตสาหกรรม เทคโนโลยี และการลงทุน เพื่อการก้าวไปเป็นชาติผู้นำทางการค้าในตลาดโลก ขจัดอุปสรรคทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมและตอบโต้กับกฎ ระเบียบ การนำเข้าสินค้าล่อหน้า และเสริมสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างรัฐบาลและเอกชน

ในส่วน of เป้าหมายการเป็นศูนย์กลางทางธุรกิจ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีได้ส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศจีน ญี่ปุ่น และประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาค โดยใช้ยุทธศาสตร์ลดการค้าที่ไม่สมดุลกับประเทศจีน

และญี่ปุ่น ส่งเสริมความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือและขยายการค้า
 สมดุลกับแต่ละประเทศ ส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างสาธารณรัฐเกาหลี
 จีน และญี่ปุ่น เน้นการทำเขตการค้าเสรีในภูมิภาคเพื่อตอบสนองต่อการรวมกลุ่มทาง
 เศรษฐกิจอย่าง NAFTA และ EU และเพื่อขยายฐานในการเป็นศูนย์กลางทางธุรกิจใน
 ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ

3. การเพิ่มมูลค่าการค้าเป็น 6 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ณ สิ้นปี พ.ศ. 2553

สาธารณรัฐเกาหลีมีความต้องการที่จะเพิ่มมูลค่าการค้า การลงทุนของประเทศในภูมิภาค
 ต่าง ๆ ทั่วโลก โดยมีนโยบายหรือแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์
 ดังต่อไปนี้

3.1 ส่งเสริมการขยายตัวของอุตสาหกรรมส่งออก โดยใช้วิธีการส่งเสริมขีด
 ความสามารถในการแข่งขันของสินค้า พัฒนาคุณภาพสินค้าชั้นดีให้ดียิ่งขึ้น คิดค้นเครื่องจักร
 ส่งออกใหม่ ๆ ขยายฐานการส่งออก และส่งเสริมความเชื่อมโยงระหว่างการค้าและ
 การลงทุนระหว่างประเทศ

3.2 ส่งเสริมการขยายตัวของตลาดส่งออกอย่างเป็นระบบ โดยคิดค้นกิจกรรม
 ทางการตลาดให้เหมาะสมกับคุณสมบัติของตลาดแต่ละแห่ง พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
 สำหรับการขยายตลาด และขจัดปัญหาและอุปสรรคในการขยายตลาด

3.3. รักษาดุลการค้าสมดุลให้เหมาะสมกับประเทศคู่ค้าหลัก โดยส่งเสริม
 นโยบายการนำเข้าโดยเชื่อมโยงกับการค้าการลงทุน ขยายการค้าสมดุลและสนับสนุน
 สิ่งอำนวยความสะดวกในการทำการค้า และทบทวนบทบาทขององค์กรหรือสถาบันเพื่อ
 การนำเข้า

3.4 ขยายสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าใหม่ ๆ โดยสร้างเขตการค้าเสรี
 ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ พัฒนาระบบการขนส่งสินค้า ส่งเสริมพาณิชย์
 อิเล็กทรอนิกส์ (e-trade) พัฒนาคุณภาพคนและส่งเสริมงานแสดงสินค้าอุตสาหกรรม
 รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาตราสินค้า (brand) ให้หลากหลายมากขึ้น

3.5 พัฒนาระบบความร่วมมือให้แข็งแกร่งเพื่อการเป็นศูนย์กลางธุรกิจในภูมิภาค
 เอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างสาธารณรัฐเกาหลี
 จีน และญี่ปุ่น รวมถึงประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ มียุทธศาสตร์

รองรับการเจรจา Doha Development Agenda (DDA) ของ WTO ใช้ประโยชน์จาก
ขอบเขตการเจรจาการค้าพหุภาคีและภูมิภาค และส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจ
ระดับประเทศ

3.6 การเปลี่ยนแปลงของสถานะเศรษฐกิจภายในประเทศ ด้วยการเข้ามาของ
สังคมสวัสดิการ ใช้นวัตกรรมเป็นตัวนำการเติบโตทางเศรษฐกิจ และการเป็นศูนย์กลาง
ทางธุรกิจของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ

3.7 การเปลี่ยนแปลงของสถานะแวดล้อมทางเศรษฐกิจของโลก ทำให้
ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีต้องมีนโยบายในการเปลี่ยนแปลงของแนวโน้มสินค้าอย่าง
รวดเร็ว รวมทั้งการจับกลุ่มชั่วคราวทางเศรษฐกิจหลายกลุ่ม และการโต้แย้งทางการค้า
และความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นในภูมิภาค (regionalization)

3.8 การเปลี่ยนแปลงของรูปแบบการค้า โดยการขยายตัวทางการค้าของบริษัท
และอุตสาหกรรมต่าง ๆ การขยายตัวของความรู้และบริการการค้า การขยายตัวของ
พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-trade)

กฎระเบียบด้านการค้า

กฎระเบียบด้านการค้าที่สำคัญของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ได้แก่ (กระทรวง-
พาณิชย์, สำนักงานยุทธศาสตร์การพาณิชย์, 2551ก)

1. ภาษีศุลกากรนำเข้า (import tariffs) ผลจากการเจรจารอบอุรุกวัยทำให้ประเทศ-
สาธารณรัฐเกาหลีผูกพันในการลดภาษีสินค้านำเข้าถึงร้อยละ 92 ของสินค้านำเข้าทั้งหมด
โดยอัตราภาษีสินค้านำเข้าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 7.9 อัตราสินค้านำเข้าอยู่ในระดับสูงสำหรับ
สินค้าเกษตรและประมง และภายใต้กฎ “Zero for Zero” ขององค์การการค้าโลก (WTO)
ทำให้สาธารณรัฐเกาหลีอยู่ในช่วงปรับลดภาษีลงเหลือร้อยละ 0 สำหรับสินค้าส่วนใหญ่
ในหมวดสินค้ากระดาษ ของเล่น เหล็ก เซมิคอนดักเตอร์ เฟอร์นิเจอร์ และอุปกรณ์ฟาร์ม
สาธารณรัฐเกาหลียังใช้ระบบโควตาภาษีเพื่อควบคุมตลาดสินค้าภายในประเทศให้มี
เสถียรภาพ อัตราภาษีศุลกากรสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ทุก ๆ 6 เดือน ภายในอัตราภาษี
พื้นฐานบวกหรือลดไม่เกินร้อยละ 40 ในวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2547 กระทรวงการคลัง
และเศรษฐกิจ (Ministry of Finance and Economy--MOFE)

ได้เสนอรายการสินค้า ปี พ.ศ. 2548 ภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงภาษีและอัตราโควตา ซึ่งสินค้าเกษตรและประมง 46 รายการมีการเปลี่ยนแปลงภาษี 18 รายการ และเปลี่ยนแปลงโควตา 28 รายการ

2. การควบคุมการนำเข้า สินค้าทุกชนิด ยกเว้นข้าว สามารถนำเข้าได้อย่างเสรี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การลงทะเบียนพิเศษและการขออนุญาตนำเข้าสำหรับสินค้าบางประเภท เช่น ยา และอุปกรณ์ทางการแพทย์ ยกเว้น กรณีเป็นสินค้าต้องห้ามนำเข้า หรือจำกัด การนำเข้าใน Negative List ซึ่งปัจจุบันมีประมาณ 1,074 รายการหรือคิดเป็นร้อยละ 1 ของสินค้าทั้งหมด สำหรับการอนุญาตการนำเข้าสินค้าใน Negative List จะพิจารณาเป็นกรณี ๆ ไป โดยทั่วไปสินค้าที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพหรือความปลอดภัย เช่น ยา วัคซีนโรค ต้องได้รับ การตรวจหรือมีใบรับรองจากองค์กรที่น่าเชื่อถือก่อนผ่านพิธีการศุลกากร นอกจากนี้ สินค้าบางรายการที่กระทรวงการค้า อุตสาหกรรมและพลังงาน (Ministry of Commerce, Industry and Energy--MOCIE) ระบุไว้ในแผนการค้าประจำปี (annual trade plan) ต้อง ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการค้า อุตสาหกรรมและพลังงาน ส่วนใหญ่ ตัวแทนท้องถิ่นของผู้ประกอบการเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับกระบวนการลงทะเบียน สินค้าให้

3. การผ่านแดนชั่วคราว สาธารณรัฐเกาหลีมีพื้นที่ 3 ประเภทที่สามารถนำสินค้า ผ่านเข้าสาธารณรัฐเกาหลีเพื่อการเก็บรักษา ผลิต แปรรูป ขาย สร้าง หรือ แสดงสินค้า โดยไม่ต้องผ่านศุลกากร พื้นที่ 3 ประเภท ได้แก่

3.1 Designated Bonded Areas พื้นที่กำหนดให้เก็บสินค้าและพื้นที่สำหรับการ ตรวจสอบของศุลกากร

3.2 Licensed Bonded Areas โกดังสินค้า สถานที่จัดแสดงสินค้า พื้นที่ก่อสร้าง ร้านค้า สินค้าในพื้นที่นี้สามารถเก็บได้ 1 ปี และขยายเวลาได้อีก 1 ปี อย่างไรก็ตาม ค่าใช้จ่ายในการเก็บสินค้านั้นค่อนข้างสูงและมีปริมาณจำกัด

3.3 Integrated Bonded Areas ไม่มีระยะเวลาจำกัด ดังนั้น สามารถทำการจัดเก็บ สินค้า แปรรูป สร้าง ขาย หรือจัดแสดงสินค้าได้ ตามกฎหมายสาธารณรัฐเกาหลีระบุ

นโยบายด้านการลงทุน

หลังจากประเทศสาธารณรัฐเกาหลีต้องเผชิญกับวิกฤตเศรษฐกิจในปลายทศวรรษที่ 1990 รัฐบาลสาธารณรัฐเกาหลีตัดสินใจที่จะดึงดูดการลงทุนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรม และกระตุ้นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของบริษัทต่าง ๆ จึงมีการออกกฎหมาย Foreign Investment Promotion Act ในปี พ.ศ. 2541 เพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติและการพัฒนาเทคโนโลยี ในขณะเดียวกันรัฐบาลสาธารณรัฐเกาหลีได้ออกกฎหมาย Restriction of Tax Reduction and Exemption Act เพื่อให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่นักลงทุนต่างชาติ โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ Foreign Investment Committee ขึ้น มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและเศรษฐกิจเป็นประธาน และมีรัฐมนตรีอื่น ๆ นายกเทศมนตรี และผู้ว่าการรัฐ เป็นคณะกรรมการร่วม คณะกรรมการดังกล่าวทำหน้าที่กำหนดนโยบายและระบบการลงทุนจากต่างชาติ มีอำนาจในการให้สิทธิพิเศษทางภาษี การให้สิทธิพิเศษอื่น ๆ แก่นักลงทุนต่างชาติ รวมถึงการกำหนดหรือสนับสนุนเขตลงทุนพิเศษ นอกจากนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการค้า อุตสาหกรรม และพลังงาน ได้รับมอบหมายให้ดูแลหน่วยงาน Foreign Investor Services เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2542 เพื่อดูแลและอำนวยความสะดวกให้นักลงทุน โดยแต่เดิมหน่วยงานนี้อยู่ภายใต้กระทรวงการคลังและเศรษฐกิจ นอกจากนี้รัฐบาลสาธารณรัฐเกาหลีได้ปรับปรุงโครงสร้างภายในและจัดตั้งหน่วยงานที่ชื่อว่า Korea Investment Service Center (KISC) ขึ้นภายใต้ The Korea Trade-Investment Promotion Agency (KOTRA) ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2541 เพื่อให้บริการครบวงจรแก่นักลงทุนต่างชาติ หลังจากนั้น KISC ได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอีกครั้ง ภายใต้ชื่อใหม่ว่า Invest KOREA ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2546 Invest KOREA ทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างหน่วยงานภูมิภาคและสำนักงานลงทุน มีหน้าที่อำนวยความสะดวกให้นักลงทุน เช่น ให้ข้อมูลข่าวสารการลงทุน บริการด้านการจัดการ ปัจจุบันแบ่งเป็น 3 ทีมสำหรับการสนับสนุนการลงทุน คือ Main Industry Investment Promotion Team High-tech Industry Promotion Team และ Service Industry Promotion Team แต่ละทีมประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญในการให้บริการและคำปรึกษาด้านการลงทุน (กระทรวงพาณิชย์, สำนักงานยุทธศาสตร์การพาณิชย์, 2551ข)

นอกเหนือไปจากนโยบายการลงทุนในภาพรวมแล้ว รัฐบาลสาธารณรัฐเกาหลียังได้ร่วมกับผู้ประกอบการภาคเอกชนในการพัฒนาการลงทุนในอุตสาหกรรมภาคต่าง ๆ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมหลักของสาธารณรัฐเกาหลี โดยมีสาระสำคัญรวมถึงแนวทางหลัก ๆ ดังต่อไปนี้ (กระทรวงพาณิชย์, สำนักงานยุทธศาสตร์การพาณิชย์, 2551ข)

1. กระจายโอกาส มีแนวโน้มที่การส่งออกกระจายโอกาสจะเพิ่มสูงขึ้นเพื่อการค้าและการทหาร โดยรัฐบาลสาธารณรัฐเกาหลีต้องการดึงดูดนักลงทุนชาวต่างชาติให้เข้ามาจัดตั้งศูนย์วิจัยและทดลองที่สาธารณรัฐเกาหลีให้มากขึ้น โดยปัจจุบันมีบริษัทผู้ผลิตกระจายโอกาสจากเยอรมันและอังกฤษสนใจร่วมทุนกับนักลงทุนชาวเกาหลีมากขึ้น

2. รถยนต์และชิ้นส่วนรถยนต์ ปัจจุบันสาธารณรัฐเกาหลีเป็นผู้ผลิตรถยนต์รายใหญ่เป็นอันดับที่ 6 ของโลก และเป็น 1 ใน 3 ผู้ผลิตรถยนต์ใหญ่ของเอเชีย โดยมีเทคโนโลยีการผลิตขั้นสูงรวมถึงราคาต้นทุนที่สมเหตุสมผล รวมถึงเป็นภูมิภาคที่มีแนวเชื่อมต่อไปสู่จีนและญี่ปุ่นด้วย

3. เทคโนโลยีชีวภาพ สาธารณรัฐเกาหลีได้จัดตั้งศูนย์กลางเทคโนโลยีชีวภาพขึ้นใน 4 เมือง ได้แก่ Seoul, Daejeon, Jeju และ Gyoungsang เพื่อเป็นศูนย์กลางในการค้นคว้างานการวิจัยรวมถึงเป็นหน่วยสนับสนุนให้ความช่วยเหลือในด้านเครื่องมือวิจัยต่าง ๆ และรัฐบาลสาธารณรัฐเกาหลีได้ให้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ แก่บริษัทต่างชาติ โดยเฉพาะในเรื่องของภาษี การเช่าพื้นที่ รวมถึงเงินทุนช่วยเหลือ

4. ไอที สาธารณรัฐเกาหลีถือเป็นตลาดอันดับ 1 ของโลกของเครือข่ายเทคโนโลยีไร้สาย โดยสาธารณรัฐเกาหลีได้ให้บริการสื่อสารเคลื่อนที่ไร้สาย 13,000 จุดในปี พ.ศ. 2548 อีกทั้งยังเป็นฐานในการผลิตโทรทัศน์และอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น จอ LCD ซึ่งสาธารณรัฐเกาหลีถือเป็นผู้ส่งออกรายสำคัญของโลก

5. การขนส่ง สาธารณรัฐเกาหลีมีข้อได้เปรียบในการเป็นผู้นำการขนส่ง เนื่องจากข้อได้เปรียบในพื้นที่ การเข้าถึงตลาด รวมถึงมีความพร้อมในด้านสาธารณูปโภค ปัจจุบันรัฐบาลสาธารณรัฐเกาหลีได้มีการดึงดูดนักลงทุนต่างชาติโดยจัดตั้งเขตพื้นที่ Free Economic Zones (FEZs) ในเมืองอินชอน ปูซานและกวางยาง

6. เทคโนโลยีนาโน ได้เริ่มขึ้นในสาธารณรัฐเกาหลีในปี พ.ศ. 2533 โดยปัจจุบันเน้นการค้นคว้าในเรื่อง วัสดุการ์บอน โพลีเมอร์ และเซรามิกส์ ในอนาคตคาดว่าเทคโนโลยี

ระดับนาโนของการพิมพ์ภาพที่ให้ความคมชัดคล้ายกล้องถ่ายภาพ (nano lithography) จะได้รับการพัฒนาและเป็นที่ยอมรับในสาธารณรัฐเกาหลี

7. การวิจัยและพัฒนา ปัจจุบันสาธารณรัฐเกาหลีถือเป็นหน่วยวิจัยและพัฒนาที่ใหญ่เป็นอันดับที่ 8 ของโลก โดยรัฐบาลสาธารณรัฐเกาหลีมีการให้ความสนับสนุนแก่หน่วยงานในเรื่องของเงินช่วยเหลือและการยกเว้นการจัดเก็บภาษีบางรายการ

8. เซมิคอนดักเตอร์ สาธารณรัฐเกาหลีเป็นผู้ผลิตรายใหญ่อันดับ 3 ของโลกรองจากสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น โดยส่วนแบ่งตลาด ได้แก่ Flat Panel TV และเส้นใยแก้วนำแสงรวมถึงอุปกรณ์เชื่อมต่อต่าง ๆ โดยสาธารณรัฐเกาหลี ถือว่าเป็นศูนย์กลางการลงทุนในเอเชียตอนเหนือ

9. การท่องเที่ยว รัฐบาลสาธารณรัฐเกาหลีมีความต้องการที่จะให้สาธารณรัฐเกาหลีเป็นประเทศที่ติดอันดับการท่องเที่ยวหนึ่งของโลกโดยมีการยกเว้นภาษีการเข้าพื้นที่ในเขตการลงทุนของชาวต่างชาติ มีการพัฒนาระบบการนำเที่ยว รวมถึงมีการสนับสนุนการท่องเที่ยวในเชิงวัฒนธรรมด้วย

กฎระเบียบด้านการลงทุน

กฎระเบียบด้านการลงทุนที่สำคัญของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ได้แก่ (กระทรวงพาณิชย์, สำนักงานยุทธศาสตร์การพาณิชย์, 2551ก)

1. กิจการที่ห้ามลงทุนในประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ชาวต่างชาติสามารถลงทุนในธุรกิจ 1,083 ประเภทจากทั้งหมด 1,145 ประเภทภายใต้ Korean Standard Industry Classification กิจการยกเว้น 62 ประเภทตาม Article 4 ใน Foreign Investment Promotion Act ได้แก่ การบริหารจัดการสาธารณะ องค์กรการศึกษา ความมั่นคงของชาติ ในจำนวนนี้กิจการที่จำกัดการลงทุนจากต่างชาติคิดเป็น 28 ประเภท

2. ช่องทางการลงทุนในสาธารณรัฐเกาหลี การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ในความหมายของ Foreign Investment Promotion Act (FIPA) หมายถึง การได้หุ้นทุนของบริษัทท้องถิ่น การให้แหล่งเงินกู้ระยะยาวในการลงทุนแก่บริษัทท้องถิ่น และการให้เงินจัดตั้งองค์กรในรูปแบบที่ไม่แสวงหาผลกำไร

3. รูปแบบการลงทุน นักลงทุนต่างชาติสามารถเข้าไปลงทุนประกอบธุรกิจใน สาธารณรัฐเกาหลีได้ 4 รูปแบบ คือ บริษัทนิติบุคคล (foreign investment promotion act) บุคคลต่างชาติ (foreign investment promotion act) บริษัทสาขา (foreign exchange transaction act) และสำนักงานตัวแทน (foreign exchange transaction act)

4. เงื่อนไขการลงทุนจากต่างชาติ ได้แก่ การรับรองการส่งเงินออกนอกประเทศ การปฏิบัติเช่นเดียวกับบริษัทภายในประเทศ การยกเว้นภาษี และการผ่อนคลายนกฏเกณฑ์ การลงทุนต่างชาติ

สิทธิประโยชน์ด้านการค้าและการลงทุน

สิทธิประโยชน์ด้านการค้าและการลงทุนของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี นอกจาก มาตรการจูงใจด้านภาษี เช่น การลดภาษี กำจัดข้อบังคับที่ยุ่งยาก อีกมาตรการจูงใจที่สำคัญ คือ สิทธิประโยชน์ที่เรียกว่า เขตเศรษฐกิจเสรีของสาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งเป็นเขต เศรษฐกิจพิเศษที่ผ่อนปรนกฎข้อบังคับต่าง ๆ และเอื้อประโยชน์ต่อธุรกิจในการลด ภาษี ความช่วยเหลือทางการเงิน และสิทธิประโยชน์อื่น ๆ อีกมากมาย ข้อดีของเขต เศรษฐกิจเสรีของสาธารณรัฐเกาหลี มีดังต่อไปนี้ (สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโซล, 2552)

1. สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการขนส่งระหว่างประเทศ ดังนี้
  - 1.1 พื้นที่ยุทธศาสตร์ระหว่างประเทศญี่ปุ่นและจีน
  - 1.2 ท่าอากาศยานที่ดีที่สุดระดับโลก รวมถึงสนามบินนานาชาติอินซอน
  - 1.3 ท่าเรือพูซาน ซึ่งได้รับการจัดอันดับเป็นท่าเรืออันดับ 5 ของโลกในด้าน ความสามารถในการขนส่งสินค้า
2. สิทธิประโยชน์ทางภาษี ดังนี้
  - 2.1 การลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลและภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
  - 2.2 การลดหย่อนภาษีสำหรับพนักงานและผู้บริหารต่างชาติ
3. ข้อยกเว้นพิเศษจากบัญญัติว่าด้วยการจ้างแรงงานที่เป็นธรรม (labor standards act)

3.1 ไม่มีโควตาจัดจ้างบุคคลที่เป็นทหารผ่านศึก พนักงานสูงอายุ หรือพนักงานผู้ซึ่งไร้ความสามารถ

3.2 ประกอบธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้อย่างเสรี

3.3 ไม่มีข้อผูกมัดต่อการจ่ายเงินเดือนในวันที่พนักงานลาหยุด หรือวันหยุดพิเศษรายเดือนสำหรับกรณีพนักงานหญิง

3.4 จัดจ้างพนักงานภายนอก (ชั่วคราว) ได้อย่างเสรีมากขึ้น

4. การช่วยเหลือทางการเงินและสาธารณูปโภค

4.1 เทศบาลและรัฐบาลท้องถิ่นจะให้ความช่วยเหลือทางการเงินสำหรับการพัฒนาที่ดินและการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก และจะให้เงินอุดหนุนสำหรับค่าเช่าพื้นที่แก่ผู้ลงทุน

4.2 รัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่นจะให้ความช่วยเหลือทางการเงินสำหรับการก่อสร้างโรงงานและสถาบันวิจัย

4.3 การประมูลแบบเปิด (open bid) ไม่จำเป็นต้องเช่าที่ดินสาธารณะ แต่จะได้รับการจัดสรรพิเศษให้แก่การพัฒนาโดยนักลงทุนต่างชาติในต้นทุนที่ลดลง

4.4 รัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่นจะพิจารณาจัดสรรเงินทุนให้กับสาธารณูปโภค เช่น ถนน สนามบิน ท่าเรือ และสวนสาธารณะ เป็นอันดับแรก

เขตเศรษฐกิจเสรีของสาธารณรัฐเกาหลี มี 5 เขต ดังนี้

1. เขตเศรษฐกิจเสรีอินชอน (Incheon Free Economic Zone--IFEZ)
2. เขตเศรษฐกิจเสรีพูซาน-จินเฮ (Busan-Jinhae Free Economic Zone--BJFEZ)
3. เขตเศรษฐกิจเสรีอ่าวกวางยาง (Gwangyang Bay Area Free Economic Zone--GFEZ)
4. เขตเศรษฐกิจเสรีแทกู-คยองบุก (Daegu-Gyeongbuk Free Economic Zone--DGFEZ)
5. เขตเศรษฐกิจเสรีเซมันกึม-กุนซาน (Saemangeum-Gunsan Free Economic Zone--SGFEZ)

นโยบายด้านการเงิน

ชุนินทร์ มีโกตี (2545, หน้า 90-91) อธิบายว่า นโยบายด้านการเงิน มีจุดประสงค์หลักที่การสร้างเสถียรภาพในระบบเศรษฐกิจและเสริมสร้างประสิทธิภาพในตลาดเงิน โดยนโยบายที่สำคัญของสาธารณรัฐเกาหลี ประกอบด้วย นโยบายคงอัตราดอกเบี้ยให้อยู่ในระดับต่ำ นโยบายการรักษาปริมาณเงินในตลาดให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น นโยบายการเพิ่มสินเชื่อให้แก่ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม นอกจากนี้ยังมีการใช้นโยบายการเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบดูแลสถาบันการเงิน นอกจากนี้เพื่อเพิ่มเสถียรภาพในตลาดเงิน ได้มีการจัดตั้งหน่วยงานด้านข้อมูลข่าวสารด้านการเงิน ใช้ชื่อว่า Korea Financial Intelligence Unit เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบธุรกรรมทางการเงินที่ผิดปกติหมาย เช่น การฟอกเงิน และการหลบเลี่ยงภาษี เป็นต้น

ในการฟื้นฟูสถาบันการเงิน ได้มีการจัดตั้งสถาบันประกันเงินฝากที่เรียกว่า Korea Deposit Insurance Corporation โดยที่ผ่านมารัฐบาลได้จ่ายเงินถึงประมาณ 2 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพื่อจ่ายเงินผู้ฝากเงินในสถาบันการเงินที่ปิดกิจการและการซื้อหนี้เสีย สถาบันการเงินที่เหลืออยู่ได้สนับสนุนให้มีการรวมกิจการ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคง บริษัทธรรมาภิบาลเป็นอีกประเด็นที่รัฐบาลสาธารณรัฐเกาหลีให้ความสนใจ โดยมีการกำหนดให้การทำงานของคณะกรรมการและผู้จัดการสถาบันการเงินมีความโปร่งใสมากขึ้น มีการกำหนดให้แต่งตั้งคนนอกเข้าไปเป็นคณะกรรมการของสถาบันการเงิน เป็นต้น

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐเกาหลี

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐเกาหลี ดำเนินไปด้วยดีทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี โดยประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลีได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระดับอัครราชทูต เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2501 และยกระดับขึ้นเป็นระดับเอกอัครราชทูต เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2503 เมื่อปี พ.ศ. 2551 ประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลีได้ฉลองครบรอบ 50 ปีการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกัน มีการจัดกิจกรรมที่ครอบคลุมทุกมิติของความสัมพันธ์ภายใต้คำขวัญว่า “สานสายใยไทย-เกาหลี 50 ปีสู่นาคต” หรือ “50 Years’ Friendship for the Future” กิจกรรมที่สำคัญ

ได้แก่ งานเลี้ยงรับรอง การแลกเปลี่ยนการแสดงทางวัฒนธรรม การสัมมนาทางวิชาการ การออกตราไปรษณียากรร่วม การเยือนของทหารผ่านศึกและการจัดสร้างอนุสาวรีย์ ทหารไทยในสงครามเกาหลีที่นครปูซาน (กระทรวงการต่างประเทศ, 2553)

ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจ

ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐเกาหลีดำเนินไปอย่างราบรื่น โดยมีการจัดทำความตกลงด้านเศรษฐกิจด้วยกันหลายฉบับ ได้แก่ (กระทรวงการต่างประเทศ, 2553)

1. ความตกลงทางการค้าซึ่งลงนามเมื่อปี พ.ศ. 2504
2. ความตกลงว่าด้วยการยกเว้นการเก็บภาษีซ้อน ลงนามเมื่อปี พ.ศ. 2532

นอกจากนี้ ประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลีได้จัดตั้งคณะกรรมการร่วมทางการค้า (Joint Trade Commission--JTC) เพื่อเป็นกลไกทางการค้าที่เปิดโอกาสให้ทั้งสองฝ่ายร่วมมือกันในการแสวงหาช่องทางขยายการค้า รวมทั้งแก้ไขปัญหาและอุปสรรคทางการค้าที่มีอยู่ระหว่างกัน และในส่วนของภาคเอกชน ทั้งสองประเทศได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมมือทางเศรษฐกิจไทย-เกาหลี (Korea-Thai economic cooperation committee) ระหว่างสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยกับสภาหอการค้าและอุตสาหกรรมเกาหลีได้

แม้จะมีความตกลงต่าง ๆ เป็นกรอบในการดำเนินความสัมพันธ์ประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลี แต่ก็มีปัญหาด้านเศรษฐกิจต่อกันอยู่บ้าง ที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาการกีดกันสินค้าไทยโดยเฉพาะสินค้าเกษตร

ความสัมพันธ์ด้านการค้า

ก่อนปี พ.ศ. 2532 การค้าระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลีมีมูลค่าไม่มากนัก แต่ได้ขยายตัวขึ้นอย่างต่อเนื่องในระยะ 10 กว่าปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตามประเทศไทยเป็นฝ่ายเสียเปรียบดุลการค้ามาโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 เป็นต้นมา

ในปี พ.ศ. 2552 ประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลีมีมูลค่าการค้ารวม 8,241.76 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงร้อยละ 21.72 จากปี พ.ศ. 2551 ประเทศไทยส่งออก

สาธารณรัฐเกาหลีซึ่งถือเป็นตลาดส่งออกอันดับที่ 15 ของประเทศไทย จำนวน 2,818.86 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และนำเข้าจากสาธารณรัฐเกาหลี จำนวน 5,422.90 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งสาธารณรัฐเกาหลีถือเป็นแหล่งนำเข้าอันดับที่ 7 ของประเทศไทย ประเทศไทยเสียดุลการค้าสาธารณรัฐเกาหลี จำนวน 2,604.03 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ แผงวงจรไฟฟ้า ยางพารา เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ น้ำมันดิบ ส่วนประกอบอากาศยานและอุปกรณ์การบิน เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบ กระดาษและผลิตภัณฑ์ สินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน แผงวงจรไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ

ความสัมพันธ์ด้านการลงทุน

การลงทุนของสาธารณรัฐเกาหลีในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513 จนถึงปี พ.ศ. 2552 มีโครงการร่วมทุนและลงทุนของสาธารณรัฐเกาหลีในประเทศไทยจำนวนกว่า 390 โครงการ โดยสาขาที่มีการลงทุนมากที่สุด ได้แก่ อิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องใช้ไฟฟ้า สำหรับในปี พ.ศ. 2552 มีโครงการ 26 โครงการ มูลค่าเงินลงทุน จำนวน 8,257 ล้านบาท จำนวนโครงการลดลงร้อยละ 26.5 แต่ปริมาณเงินลงทุนเพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัว เนื่องจากมีโครงการขนาดใหญ่ของบริษัทไทยซัมซุง อิเล็กทรอนิกส์ จำกัด ขยายการลงทุนในกิจการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า มูลค่าเงินลงทุน 3,087.5 ล้านบาท (กระทรวงการต่างประเทศ, 2553)

ความสัมพันธ์ด้านแรงงาน

แรงงานไทยเริ่มเดินทางเข้าไปทำงานในสาธารณรัฐเกาหลีมากขึ้นนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 ประเมินการว่า ปัจจุบันมีแรงงานไทยในสาธารณรัฐเกาหลี จำนวน 45,000 คน โดยในจำนวนนี้เป็นแรงงานที่เข้าไปทำงานอย่างผิดกฎหมายกว่า 15,000 คน ทั้งนี้สาเหตุที่แรงงานไทยเข้าไปทำงานในสาธารณรัฐเกาหลีมากเนื่องจาก (กระทรวงการต่างประเทศ, 2553)

1. สาธารณรัฐเกาหลีขาดแคลนแรงงานและช่างฝีมือ โดยเฉพาะ โรงงานหรือธุรกิจขนาดกลางหรือขนาดเล็ก

2. ผลกระทบจากการที่ชาวเกาหลีถูกปลูกฝังให้เกิดงานประเภท 3 D คือ งานยากลำบาก (difficult) งานสกปรก (dirty) และงานเสี่ยงอันตราย (dangerous) ซึ่งหมายถึงงานกรรมกร

3. นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 จนถึงปัจจุบัน ค่าจ้างแรงงานในสาธารณรัฐเกาหลีสูงขึ้นอย่างรวดเร็วถึงสามเท่าตัว เป็นสาเหตุจูงใจให้แรงงานต่างชาติหลังไหลเข้าไปทำงานในสาธารณรัฐเกาหลีมากขึ้น ทั้ง ๆ ที่ตามกฎหมายของสาธารณรัฐเกาหลีไม่อนุญาตให้คนงานต่างชาติทำงานในสาธารณรัฐเกาหลี ยกเว้นงานพิเศษบางประเภท และการเข้าไปฝึกอบรมการทำงานหรือเข้าไปทำงานผ่านบริษัทร่วมทุนของสาธารณรัฐเกาหลี

ตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2546 รัฐบาลสาธารณรัฐเกาหลีได้ปรับเปลี่ยนนโยบายการนำเข้าแรงงานต่างชาติจากที่ใช้ระบบผู้ฝึกงานอย่างเดียวเป็นการใช้ควบคู่กับระบบใบอนุญาตทำงาน (Employment Permit System--EPS) ด้วย ซึ่งระบบใบอนุญาตทำงานนั้นได้ผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภาสาธารณรัฐเกาหลี เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2546 และมีผลบังคับใช้ในวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2547 โดยกระทรวงแรงงานสาธารณรัฐเกาหลีได้คัดเลือกประเทศที่จะสามารถส่งคนงานไปทำงานในสาธารณรัฐเกาหลีภายใต้ระบบใหม่นี้จำนวน 8 ประเทศ ได้แก่ ประเทศไทย อินโดนีเซีย เวียดนาม จีน ฟิลิปปินส์ คาซัคสถาน ศรีลังกา และมองโกเลีย โดยประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลีได้จัดทำบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการจัดส่งแรงงานไปสาธารณรัฐเกาหลี ภายใต้ระบบ EPS ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2547 และต่ออายุบันทึกความเข้าใจดังกล่าวอีก 2 ครั้ง คือ เมื่อปี พ.ศ. 2549 และปี พ.ศ. 2552 การจัดทำบันทึกความเข้าใจดังกล่าวทำให้แรงงานไทยได้รับโควตาให้ทำงานในภาคอุตสาหกรรม ก่อสร้าง และภาคเกษตร และทำให้แรงงานไทยมีโอกาสดำเนินงานในเกาหลีได้มากขึ้นและเสียค่าใช้จ่ายน้อยลง

ความสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยว

ข้อมูลจาก กระทรวงการท่องเที่ยว (2553) พบว่า ประเทศไทยเป็นอันดับที่ 3 ของประเทศที่ชาวเกาหลีนิยมเดินทางไปท่องเที่ยว รองจากประเทศจีนและญี่ปุ่น นักท่องเที่ยวชาวเกาหลีเดินทางมาประเทศไทยในอัตราเพิ่มสูงขึ้นเป็นลำดับ โดยในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2544 ถึงปี พ.ศ. 2547 เฉลี่ยประมาณปีละ 7 แสนคน และเพิ่ม

เป็นประมาณ 1.1 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2550 และปี พ.ศ. 2551 มีจำนวน 1,083,651 คน กลุ่มนักท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ คู่สมรสใหม่ และนักกอล์ฟ แหล่งท่องเที่ยวซึ่งเป็นที่นิยม ได้แก่ กรุงเทพมหานคร พัทยา และภูเก็ต ทั้งนี้ ภูเก็ตเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่คู่แข่งงานชาวสาธารณรัฐเกาหลีนิยมเดินทางมาคึกคักน้ำผึ้งพระจันทร์เป็นลำดับที่ 1 ในทางกลับกัน มีจำนวนนักท่องเที่ยวของประเทศไทยเดินทางไปสาธารณรัฐเกาหลี จำนวน 160,687 คน ในปี พ.ศ. 2551

อย่างไรก็ตาม จำนวนนักท่องเที่ยวชาวเกาหลีเดินทางมาประเทศไทยลดลงในปี พ.ศ. 2552 เนื่องจากผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจและการระบาดของไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ (H1N1) โดยในช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2552 มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวสาธารณรัฐเกาหลีเดินทางมาท่องเที่ยวยังประเทศไทยจำนวน 485,837 คน ซึ่งลดลงจากช่วงเวลาเดียวกันของปี พ.ศ. 2551 ร้อยละ 39.36 ทั้งนี้ในปี พ.ศ. 2552 มีนักท่องเที่ยวไทยเดินทางไปสาธารณรัฐเกาหลี จำนวน 190,972 คน

ภาวะการค้าของประเทศไทยกับสาธารณรัฐเกาหลี

ประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลี มีความสัมพันธ์ทางการค้ามากขึ้นเป็นลำดับ โดยสาธารณรัฐเกาหลี จัดอยู่ในกลุ่มตลาดใหม่ของประเทศไทย แต่มีการขยายตัวในอัตราสูง เนื่องจากตลาดสาธารณรัฐเกาหลี ยังมีกำลังซื้อสินค้าไทยอยู่อีกมาก โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูป อาหารเสริมสุขภาพ อัญมณี อุปกรณ์ตกแต่งบ้าน และสิ่งทอ อย่างไรก็ตาม สาธารณรัฐเกาหลีมีมาตรการที่เป็นอุปสรรคต่อการส่งออกของสินค้าไทย ได้แก่ การจำกัดปริมาณโควตานำเข้า การตั้งกำแพงภาษีนำเข้า และมาตรการด้านสุขอนามัยพืชและสัตว์ รวมถึงสาธารณสุขที่เข้มงวด (สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโซล, 2552)

การค้าระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐเกาหลี จากอดีตจนถึงปัจจุบัน ส่วนใหญ่ประเทศไทยเป็นฝ่ายขาดดุลการค้า ในปี พ.ศ. 2552 ประเทศไทยขาดดุลการค้ามูลค่า 90,651.6 ล้านบาท ซึ่งปรับตัวดีขึ้นกว่าปี พ.ศ. 2551 ที่ขาดดุลถึง 107,113.3 ล้านบาท ด้านการนำเข้า ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ถือเป็นแหล่งนำเข้าที่สำคัญลำดับที่ 7 ของ

ประเทศไทย มูลค่าการนำเข้าในปี พ.ศ. 2552 มีมูลค่า 186,761.9 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4.1 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมดของประเทศไทย โครงสร้างสินค้านำเข้าของประเทศไทย จากสาธารณรัฐเกาหลีที่สำคัญ คือ สินค้าวัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูป รองลงมา คือ สินค้าทุน สินค้าอุปโภคบริโภค เชื้อเพลิงและน้ำมันหล่อลื่น และยานพาหนะอุปกรณ์ขนส่ง ตามลำดับ (ดูตาราง 4 ประกอบ) โดยสินค้านำเข้าจากสาธารณรัฐเกาหลีที่สำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน และแผงวงจรไฟฟ้า (ดูตาราง 5 ประกอบ)

ด้านการส่งออกของประเทศไทยไปยังสาธารณรัฐเกาหลี ในปี พ.ศ. 2552 มีจำนวน 96,110.3 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.9 ของการส่งออกทั้งหมดของไทย โครงสร้างสินค้าส่งออกของประเทศไทยไปยังสาธารณรัฐเกาหลีที่สำคัญ คือ สินค้าอุตสาหกรรม รองลงมา คือ สินค้าเกษตรกรรม แร่และเชื้อเพลิง และสินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร (ดูตาราง 6 ประกอบ) โดยสินค้าส่งออกไปยังสาธารณรัฐเกาหลีที่สำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ แผงวงจรไฟฟ้า ยางพารา เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ น้ำมันดิบ และส่วนประกอบอากาศยานและอุปกรณ์การบิน (ดูตาราง 7 ประกอบ) (กระทรวงพาณิชย์, สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, 2553, หน้า 92-284)

ด้านการลงทุนของสาธารณรัฐเกาหลีในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2551 จากสถิติของธนาคารแห่งประเทศไทย พบว่า การลงทุนโดยตรงสุทธิจากสาธารณรัฐเกาหลีในไทยระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2551 มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 4,620.7 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2550 ซึ่งมีมูลค่า 2,568.4 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 79.9 ขณะที่โครงการลงทุนของสาธารณรัฐเกาหลีที่ได้รับอนุมัติให้การส่งเสริมในปี พ.ศ. 2551 มีจำนวนทั้งสิ้น 56 โครงการ มูลค่าการลงทุนรวม 9,273.1 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 5.8 ของการลงทุนทั้งหมด ทั้งนี้แม้ว่าเศรษฐกิจโลกจะอยู่ในช่วงภาวะซบเซา สาธารณรัฐเกาฬียังคงให้ความเชื่อมั่นในการลงทุนในประเทศไทย โดยเป็นนักลงทุนอันดับ 3 ของไทย รองจากญี่ปุ่นและสิงคโปร์ โครงการที่ได้รับการส่งเสริมส่วนใหญ่อยู่ในสาขาอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า แต่ด้านมูลค่าการลงทุนนั้น การลงทุนสูงสุดอยู่ในสาขาเหมืองแร่ เซรามิกส์ และโลหะขั้นมูลฐาน (สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโซล, 2552)

ตาราง 4

โครงสร้างสินค้านำเข้าของประเทศไทยจากสาธารณรัฐเกาหลี ปี พ.ศ. 2552

(หน่วย: ล้านบาท)

ประเภทสินค้า	มูลค่า
เชื้อเพลิงและน้ำมันหล่อลื่น	5,083.7
ทุน	48,651.3
วัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูป	100,485.9
อุปโภคบริโภค	27,720.1
ยานพาหนะ อุปกรณ์ขนส่ง	4,596.9
อื่น ๆ	224.0
รวม	186,761.9

ที่มา. จาก สถิติการค้าระหว่างประเทศของไทย ปี 2552 (หน้า 265), โดย สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์, 2553, กรุงเทพมหานคร: บางกอกบล็อก.

ตาราง 5

สินค้านำเข้าของประเทศไทยจากสาธารณรัฐเกาหลี ปี พ.ศ. 2552

(หน่วย: ล้านบาท)

รายการสินค้า	มูลค่า
เหล็ก เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์	23,277.051
เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	18,734.618
เคมีภัณฑ์	18,142.861
เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน	17,827.167
แผงวงจรไฟฟ้า	13,523.595
ผลิตภัณฑ์โลหะ	12,634.846
เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	11,090.744
สินแร่โลหะอื่น ๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์	9,470.926
เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ	7,455.724
สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูป	4,978.252

ตาราง 5 (ต่อ)

รายการสินค้า	มูลค่า
ปุ๋ย และยากำจัดศัตรูพืชและสัตว์	4,555.936
ผลิตภัณฑ์ทำจากพลาสติก	3,964.693
ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์	3,618.450
เครื่องใช้เบ็ดเตล็ด	3,342.887
สินค้าทุนอื่น ๆ	2,638.218
รวม	186,761.917

ที่มา. จาก สถิติการค้าระหว่างประเทศของไทย ปี 2552 (หน้า 284), โดย สำนักงาน-
ปลัดกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์, 2553, กรุงเทพมหานคร: บางกอกบลู๊ค.

ตาราง 6

โครงสร้างสินค้าส่งออกของประเทศไทยไปยังสาธารณรัฐเกาหลี ปี พ.ศ. 2552

(หน่วย: ล้านบาท)

ประเภทสินค้า	มูลค่า
เกษตรกรรม	14,280.9
อุตสาหกรรมการเกษตร	5,126.1
อุตสาหกรรมสำคัญ	67,225.9
แร่และเชื้อเพลิง	9,477.4
อื่น ๆ	0.0
รวม	96,110.3

ที่มา. จาก สถิติการค้าระหว่างประเทศของไทย ปี 2552 (หน้า 93), โดย สำนักงาน-
ปลัดกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์, 2553, กรุงเทพมหานคร: บางกอกบลู๊ค.

ตาราง 7

สินค้าส่งออกของประเทศไทยไปยังสาธารณรัฐเกาหลี ปี พ.ศ. 2552 (หน่วย: ล้านบาท)

รายการสินค้า	มูลค่า
แผงวงจรไฟฟ้า	13,517.396
ยางพารา	8,354.860
เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	7,558.265
น้ำมันดิบ	4,431.355
ส่วนประกอบอากาศยานและอุปกรณ์การบิน	4,004.345
เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบอื่น ๆ	3,624.515
กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ	3,331.353
ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้	2,431.331
เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล	2,278.018
ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	2,143.706
น้ำตาลทราย	1,915.089
เครื่องคอมพิวเตอร์เซิร์ฟเวอร์ของเครื่องทำความเย็น	1,864.816
เคมีภัณฑ์	1,850.407
เม็ดพลาสติก	1,614.984
กุ้งสดแช่เย็น แช่แข็ง	1,614.728
รวม	96,110.261

ที่มา. จาก สถิติการค้าระหว่างประเทศของไทย ปี 2552 (หน้า 116), โดย สำนักงาน-
ปลัดกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์, 2553, กรุงเทพมหานคร: บางกอกบล็อก.

ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี

ความเป็นมา

ข้อมูลจาก กระทรวงพาณิชย์, กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ (2553) พบว่า ในการประชุมผู้นำอาเซียน-เกาหลี เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2546 อาเซียนและสาธารณรัฐ-เกาหลีเห็นชอบให้จัดตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญร่วมเพื่อศึกษาการขยายความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจ และการพัฒนาระหว่างอาเซียนและสาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งรวมถึงการศึกษาความเป็นไปได้ ในการจัดทำเขตการค้าเสรี (Free Trade Area--FTA) และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้สรุปผล การศึกษาว่า การจัดทำเขตการค้าเสรีระหว่างอาเซียนและสาธารณรัฐเกาหลีจะเพิ่มมูลค่า การค้าและการลงทุนระหว่างกัน รวมทั้งส่งผลดีต่ออาเซียนและสาธารณรัฐ-เกาหลีใน ด้านอื่น ๆ ด้วย

ในการประชุมผู้นำอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี ครั้งที่ 8 เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547 ณ กรุงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้นำอาเซียนและ สาธารณรัฐเกาหลี เห็นชอบให้เริ่มการเจรจาจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน- สาธารณรัฐเกาหลี ในช่วงต้นปี พ.ศ. 2548 และกำหนดให้สรุปผลเจรจาภายใน 2 ปี คือ ภายในปี พ.ศ. 2549 โดยการเจรจาจะครอบคลุมการเปิดเสรีการค้าสินค้า การค้าบริการ การลงทุน และความร่วมมือทางเศรษฐกิจภายในภูมิภาคอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี

กลไกการดำเนินการ

กลไกในการดำเนินการจัดทำเขตการค้าเสรีอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลีเป็น ความร่วมมือระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศสาธารณรัฐเกาหลี โดยมี ขั้นตอนและกระบวนการ ดังต่อไปนี้ (กระทรวงพาณิชย์, กรมเจรจาการค้าระหว่าง- ประเทศ, 2553)

1. จัดตั้งคณะเจรจาการค้าเสรี (ASEAN-Korea trade negotiating committee) เป็นเวทีหารือระหว่างอาเซียนและสาธารณรัฐเกาหลี และจัดตั้งกลุ่มเจรจาการค้าเสรี (ASEAN trade negotiating group) เป็นเวทีประชุมหารือระหว่างสมาชิกอาเซียน โดยมี ประเทศสิงคโปร์เป็นประธานฝ่ายอาเซียน

2. กำหนดกรอบและเงื่อนไขของการเจรจาเปิดตลาดสินค้าทั้งในกลุ่มลดภาษีปกติ และกลุ่มสินค้าอ่อนไหวและสินค้าอ่อนไหวสูง
3. จัดตั้งคณะทำงานด้านต่าง ๆ เพื่อกร่างกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจภาคผนวกที่เกี่ยวข้อง และความตกลงต่าง ๆ
4. จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน (ASEAN-Korea FTA Implementing Committee--AKFTA-IC) เพื่อติดตามและดูแลการปฏิบัติตามพันธกรณีความตกลงต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้นภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี

ผลการเจรจา

ข้อมูลจาก กระทรวงพาณิชย์, กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ (2553) พบว่า คณะเจรจาการค้าเสรีอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี สามารถสรุปกรอบความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างอาเซียนและสาธารณรัฐเกาหลี (framework agreement on comprehensive economic cooperation) ความตกลงว่าด้วยกลไกการระงับข้อพิพาท (agreement on dispute settlement mechanism) และได้ลงนามในการประชุมสุดยอดอาเซียน-เกาหลี ครั้งที่ 9 เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2548

สำหรับความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้า (agreement on trade in goods) อาเซียน 9 ประเทศ ยกเว้นประเทศไทย สามารถตกลงกับสาธารณรัฐเกาหลีในความตกลงนี้ได้แล้ว และมีการลงนามเมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2549 โดยความตกลง Agreement on Trade in Goods มีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2550

ในส่วนของการเจรจาเปิดเสรีการค้าบริการ (agreement on trade in services) นั้น อาเซียนและสาธารณรัฐเกาหลี สามารถบรรลุความตกลงได้แล้ว ทั้งในเรื่องร่างข้อบทความตกลง (agreement text) ส่วนแนบท้ายว่าด้วยการบริการด้านการเงิน (annex on financial services) และตารางข้อผูกพันเฉพาะ (schedule of specific commitments) โดยทั้งสองฝ่าย ยกเว้นประเทศไทย ได้ลงนามความตกลงนี้ในระหว่างการประชุมผู้นำอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2550 และมีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2552

สำหรับประเทศไทย ได้ลงนามในพิธีสารการเข้าเป็นภาคีของประเทศไทยใน ความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้าและความตกลงว่าด้วยการค้าบริการอาเซียน-สาธารณรัฐ- เกาหลี ในช่วงการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 14 เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 ณ โรงแรมคูตีธานี หัวหิน และไทยได้เริ่มใช้บังคับกรอบความตกลงฯ ความตกลงว่า ด้วยกลไกการระงับข้อพิพาท และพิธีสารฯ เฉพาะในส่วนของความตกลงว่าด้วยการค้า บริการแล้วตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2552 รวมทั้งได้บังคับใช้พิธีสารการเข้าเป็นภาคี ของไทยในความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้าเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2552

ความตกลงว่าด้วยการลงทุนเป็นความตกลงฉบับสุดท้ายที่กำหนดให้มีการเจรจา จัดทำภายใต้กรอบความตกลงฯ ทั้งสองฝ่ายใช้เวลาเจรจานานกว่า 3 ปี และสามารถ บรรลุผลการเจรจาเมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2552 โดยรัฐมนตรีเศรษฐกิจของทั้งสองฝ่ายได้ ลงนามความตกลงนี้เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2552 ทั้งนี้ ความตกลงจะมีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2552

ต่อมารัฐสภาสาธารณรัฐเกาหลีให้ความเห็นชอบพิธีสารว่าด้วยการเข้าเป็นภาคี ของประเทศไทยในความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้าและพิธีสารว่าด้วยการเข้าเป็นภาคี ของประเทศไทยในความตกลงว่าด้วยการค้าบริการ เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 โดยจะสามารถขยายสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ภายใต้ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน- สาธารณรัฐเกาหลี ทั้งเรื่องการค้าสินค้าและการค้าบริการให้แก่ไทยได้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2553 เป็นต้นไป

สรุปสาระสำคัญของความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี

กรอบความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี ที่ผ่านความเห็นชอบจาก คณะเจรจาการค้าเสรีอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี และประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศ- สาธารณรัฐเกาหลีได้ลงนามในพิธีสารเข้าเป็นภาคี ทั้งความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้า การค้าบริการ และการลงทุน มีสาระสำคัญ ดังนี้ (สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, 2553)

1. การเปิดเสรีการค้าสินค้า ดังนี้

1.1 สาธารณรัฐเกาหลี ได้ลดภาษีสินค้าเข้ากว่าร้อยละ 90 ของรายการสินค้า และมูลค่านำเข้าจากอาเซียนให้เหลือ 0 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2553 สินค้าที่เหลือ

จะมีการลดภาษีในหลายลักษณะตามรูปแบบการลดภาษีที่ตกลงกัน

1.2 ประเทศไทยได้ลดภาษีสินค้าเข้าร้อยละ 90 ของรายการสินค้าและมูลค่า นำเข้าจากสาธารณรัฐเกาหลี ในปี พ.ศ. 2547 เหลือ 0 โดยการเปิดตลาดของประเทศไทย มีความยืดหยุ่นและระยะเวลาการลดภาษีมากกว่าประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น ดังนี้

1.2.1 สินค้าร้อยละ 81.45 ของมูลค่านำเข้าลดเหลือ 0 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2553

1.2.2 สินค้าร้อยละ 1.67 ของมูลค่านำเข้าจะลดเหลือ 0 ก่อนวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2555

1.2.3 สินค้าร้อยละ 7.94 ของมูลค่านำเข้าหรือจำนวน 128 รายการจะลดเหลือ 0 ก่อนวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2559

2. การค้าบริการ สาธารณรัฐเกาหลี ผู้กีดกันการเปิดตลาดในระดับที่สูงกว่าข้อ- ผู้กีดกันรอบอุรุกวัย รวม 43 สาขา อาทิ บริการด้านกฎหมาย ก่อสร้าง บริการด้านบันเทิง ส่วนประเทศไทยจะเปิดตลาดสาขาบริการมี 2 แนวทาง คือ การเปิดตลาดทุกรายการ ยังคงอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมายปัจจุบัน และสนับสนุนนโยบายให้ประเทศไทยเป็น ศูนย์กลางของภูมิภาค

3. กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า จะต้องเป็นไปตามกฎเกณฑ์ ดังนี้

3.1 สินค้าที่ผลิตหรือใช้วัตถุดิบทั้งหมดในประเทศผู้ส่งออก

3.2 กฎเกณฑ์ทั่วไป คือ

3.2.1 สินค้าที่ผลิตในประเทศภาคี โดยมีสัดส่วนมูลค่าวัตถุดิบในประเทศ ภาคีไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของราคา FOB (free on board price)

3.2.2 การเปลี่ยนแปลงพิกัดอัตราศุลกากรในระดับ 4 หลัก (Change of Tariff Heading--CTH)

3.2.3 กฎเฉพาะสินค้า (Product Specific Rules--PSR)

3.2.4 กฎเกณฑ์อื่น ๆ อาทิ การสะสมถิ่นกำเนิดสินค้า

4. ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ ครอบคลุมความร่วมมือ 19 สาขา เช่น พิจารณา- ศุลกากร รัฐวิสาหกิจขนาดเล็กและขนาดกลาง และการท่องเที่ยว เป็นต้น

ผลประโยชน์ของประเทศไทยจากความตกลง การค้าเสรีอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี

จากการเข้าเป็นสมาชิกความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี พบว่า ภายใต้อาเซียนเปิดเสรีด้านการค้าภาคบริการและการลงทุนระหว่างอาเซียนและสาธารณรัฐเกาหลี จะส่งผลดีและเป็นประโยชน์ต่อประเทศไทยในด้านต่าง ๆ ดังนี้ (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2553)

1. สิทธิประโยชน์ด้านภาษีตามข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งจะส่งผลให้สินค้าส่งออกของประเทศไทยไปยังสาธารณรัฐเกาหลี ขยายตัวได้ดีขึ้น จากการลดภาษีนำเข้าสินค้าส่งออกของไทยไปสาธารณรัฐเกาหลี อีกทั้งยังช่วยเพิ่มศักยภาพทางการแข่งขันให้แก่การส่งออกสินค้าของไทยให้ทัดเทียมกับประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคอาเซียนที่เริ่มเปิดเสรีด้านการค้าสินค้าไปก่อนในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2550 แล้ว โดยสินค้าส่งออกของไทยที่มีศักยภาพทางการค้าได้แก่ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์เส้นด้ายอะคริลิก กากน้ำตาล คอมพิวเตอร์ อาหารแช่แข็ง อัญมณีและเครื่องประดับ และแผ่นซีดี ไม้อัด เป็นต้น ขณะเดียวกันประเทศไทยจะได้รับประโยชน์จากต้นทุนการนำเข้าสินค้าที่ต่ำลงจากอัตราภาษีการนำเข้าสินค้าวัตถุดิบของไทยจากเกาหลีใต้ที่ลดลงเช่นกัน

2. สำหรับผลดีจากความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี ในด้านการลงทุน ซึ่งจะครอบคลุมการเปิดเสรีการลงทุนและให้ความคุ้มครองการลงทุนระหว่างกันจะช่วยผลักดันและขยายการลงทุนระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนและสาธารณรัฐเกาหลี ทั้งนี้ ผลประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับ คือ โอกาสดึงดูดการลงทุนจากนักลงทุนสาธารณรัฐเกาหลีในประเทศไทยโดยใช้ไทยเป็นฐานการผลิตสินค้าเพื่อป้อนสินค้าออกสู่ตลาดโลก รวมถึงการใช้ไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตและส่งออกสินค้าไปยังประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคอาเซียนโดยใช้สิทธิประโยชน์จากข้อตกลงการเปิดเสรีการค้าระหว่างอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี

3. ในส่วนของการค้าบริการนั้น ธุรกิจด้านบริการของประเทศไทยที่มีความได้เปรียบและมีศักยภาพในการแข่งขันสูงที่น่าจะมีโอกาสเข้าไปขยายธุรกิจในสาธารณรัฐเกาหลี และประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคอาเซียน คือ ธุรกิจโรงแรมและร้านอาหาร ธุรกิจสปา และนวดแผนโบราณ ธุรกิจบริการออกแบบ ธุรกิจการบริการทำความสะอาดอาคารและธุรกิจสันตนาการ เป็นต้น